

Jo Shapcott

Rat i mir

Šume Normandije vrele su od zvijezda
pod stopalima, otpor i sjećanje.
Kraljičin je rođendan i mi znamo
zvijezde su ustvari cvijeće jer
danas je cvijeće posvuda zbog nje.
Žuti dim nadvio se nad mostom
u Mostaru i netko je otkinuo
goleme zalogaje od grada, sažvaka
stambene zgrade. Da, vrijeme je mira.
Uhvati šoping trolejbus kod Tesca
i pročitaj natpis: NE ZASTAJKUJ

KAD PROLAZIŠ KROZ OVA VRATA
i nećeš, ti ne oklijevaš jer
znaš da ćeš u supermarketu
kupiti svijet koji je netko drugi
nedavno izgubio. Vrijeme mira. Tu je Mostar
još uvijek zaognut žutim dimom. Kraljica
svoju godišnjicu obilježava bungee skokom
kod Crystal Palace, pad od sedamdeset metara,
sa svim nakitom. Ona je yo-yo, ide gore dolje,
a njezina tijara razbila se na tlu.
Gomila žutih oblaka prolazi

iza krova tog dvorca,
prozori s okvirima su razneseni,
a umjetnička djela premještena.
Problem nije kako živjeti zajedno, biti skupa,
problem je umiranje. Neki čamac
napušta most u Mostaru i klima
prema bijeloj izmaglici Niagare,
čija visina i hučanje oduševljava turiste.
Mir. Strojarnica melje protiv struje
dok nas kapetan vodi toliko duboko u izmaglicu
i hučanje koliko smatra da se usuđujemo zaći.

Danas sam Vogue model

Giovanni, školovan u Parizu, sređuje
me već dvadeset i tri minute.
Još nikad nisam pokazala čitavo tijelo,
svoj torzo u cijelosti, urezanu
crtu gaćica, razmotanu stražnjicu, vama,
mojoj publici.

Fotograf me je postavio
u duboki bijeli prostor, namjerno pokvarivši
perspektivu.

Ne mogu stajati uspravno. On ne shvaća
da se mogu prevrnuti, u svakom slučaju
iskrivljeno držanje je prirodno. Ali to je Vogue
gdje uspravni i poslušni obznanjaju
štogod im se sviđa.

Kip slobode
bio bi bolji. Visoka je preko
stotinu metara, od baklje do podnožja.
Izrađena od rukom kovanih bakrenih ploča,
njezino prvo ime je, 'Sloboda obasjava svijet'.
Ona bez napora stoji uspravno, ali
tijelo joj iznutra drže četiri golema čelična nosača.

I što se tom fotografijom dovodi u pitanje?
To nije izravan jezik, već izgled
kako se podsmjehujem fotografu.
Podsmjehujem se njegovim lećama i kroz njih svijetu
u kojem moji zubi, oči, moj ukus – a ne
ove riječi, te male smrti, ti pojedinačni
đavoli, te vizije čitavog prokletog mnoštva –
postaju način na koji vam se dajem.

Zavičaj

po Cvetajevoj

Jezik je nemoguć
u zemlji poput ove. Čak se
i rječnik smije kad potražim
'Engleska', 'Zavičaj', 'Dom'.

On inzistira na raskrivanju dok ga
u tri pokušaja od devet provjeravam
kod riječi 'Distanca' – stupanj
udaljenosti, prostorni interval.

Distanca. Riječ je usađena poput boli.
Toliko o Engleskoj i toliko
o mojoj budućnosti da hodam prema obzoru
noseći distancu u razbijenom kovčegu.

Rječnik nije jedini koji
mi sada govori, priča, smije se,
'Vrati se KUĆI!', a vodi me
sve dalje i dalje prema hladnim zvijezdama.

Tužna sam, tužnija od vode.
Nisam ništa kad je sve što radim
trošenje slogova na ovaj način.

Engleska. Usne me bole dok oblikujem
tu riječ. Zbog te zemlje govorim
previše toga što ne mogu izreći. Moj
dom, ja, moj Zavičaj.

Pismo Dennisu

uspomeni Dennisa Pottera

Duboko u najčudnijim jamama Engleske, duboko
u najčudnovatijoj šumi, moji i tvoji djedovi
iskašljavaju svoja silikozna pluća.

Silikoza. Engleska. Zemlja iskašljane sluzi
i stereofonijskog hračkanja, muka mi je od
tvojih posljednjih bisera pljuvačke na usnama,
od tvojih čireva, jezičnih figura i halucinacija.

Moram na strateški način iskoristiti srdžbu
kako si me ti učio, stari oče,
moja stara guzice, gdje god bio.

I dalje si grub, nadam se, i dalje agresivan, uživaš
u najbolnijoj erekciji u raj
koja prodire kroz njegov oklop jada
i para kožu da zapjeva na engleskom.

Za mene si živ poput jezika
u mojim ustima, poput kompliciranog srama
Engleza. Hoćeš li me nazvati, curo?
Hoćeš li dobaciti neku zvijezdu za moju krunu?

La Serenissima

Na tlu sam, ali to tlo više ne pripada
zemlji, mogla sam se odmarati
tu i tamo na plutajućim zakrpama,
Pločnik se mreška pod mojim cipelama.
Sve što mogu vidjeti pripada vodi:
tekuće crkve, kazališta, spomenici, kuće,
tekuće sunce i nebo. Moje ruke lutaju
u vodi, zahvaćaju vodu. Moje lice okreće se
prema kišnim oblacima. Osjećam kako opne
u mom tijelu drhture od tekućine
koju sadržavaju, uzvišenog strujanja limfe,
ubrzanog pulsa krvi. Stroj brodice
vibrira kroz zemlju, kroz valove, kroz moja stopala
do mog torza. Sporo – sporo kretanje, zakoračila sam.

Preveo Miloš Đurđević